Cyngor sir ddinbych denbighshire County Council

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych Crynodeb 2021 - 2026

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Cynnwys

Cynnwys 2

Cyflwyniad 3

Thema un: Mwy o gartrefi i ddiwallu'r angen a'r galw lleol 14

Thema Dau: Creu Cyflenwad o Dai Fforddiadwy 17

Thema Tri: Sicrhau Tai Diogel ac Iach.....21

Thema Pedwar: Atal a Rhoi Diwedd ar Ddigartrefedd yn Sir Ddinbych 25

Thema Pump: Cartrefi a Chefnogaeth i Bobl Ddiamddiffyn 29

Thema Chwech: Hyrwyddo a Chefnogi Cymunedau 33

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Cyflwyniad

Mae’r Cynghorydd Tony Thomas yn ei rôl fel Aelod Arweiniol Tai a Chymunedau a’r Cynghorydd Bobby Feeley yn ei rôl fel Aelod Arweiniol Lles ac Annibyniaeth yn cyflwyno’r Strategaeth i chi.

Cafodd y Strategaeth Dai ei mabwysiadu ar 1 Rhagfyr 2015 ac roedd yn para am bum mlynedd. Mae’n cynnwys gweledigaeth ac amcanion y Cyngor ar gyfer tai yn y Sir yn ystod y cyfnod hwn.

Dros y pum mlynedd ddiwethaf, mae materion gwahanol wedi bod yn amlwg ac mae’r Strategaeth wedi’i hadolygu’n llwyr i gymryd i ystyriaeth Cynllun Corfforaethol Sir Ddinbych, newid hinsawdd a newid ecolegol, digartrefedd a heriau pobl ifanc gyda thai.

I adlewyrchu’r pwyslais mwy ar fynd i’r afael â digartrefedd yn y Strategaeth ddiwygiedig hon, mae hefyd wedi’i hailenwi y Strategaeth Dai a Digartrefedd ac mae thema wedi’i neilltuo i’r prif bryderon a phrosiectau mewn perthynas â digartrefedd.

Mae’r Strategaeth yn cynnwys dwy weledigaeth:

> *‘Bod pawb yn cael eu cefnogi i fyw mewn cartrefi sy’n diwallu eu hanghenion, o fewn cymunedau bywiog a chynaliadwy Sir Ddinbych’*

a

> *‘Rhoi terfyn ar ddigartrefedd yn Sir Ddinbych’.*

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Nod y Strategaeth yw darparu mwy o dai i fynd i'r afael ag anghenion o ran tai preswylwyr Sir Ddinbych, gan sicrhau fod tai o ansawdd da, cefnogi pobl gyda'u materion tai, mynd i'r afael â digartrefedd a chefnogi cymunedau.

Mae'r materion hyn wedi eu rhannu'n chwech thema:

- Thema 1: Mwy o gartrefi i ddiwallu'r angen a'r galw lleol
- Thema 2: Creu Cyflenwad o Dai Fforddiadwy
- Thema 3: Sicrhau Tai Diogel ac Iach
  Thema 4: Atal a Rhoi Diwedd ar Ddigartrefedd yn Sir Ddinbych
- Thema 5:Cartrefi a chymorth i bobl ddiamddiffyn
- Thema 6: Hybu a Chefnogi Cymunedau

Mae'r Strategaeth Dai a Digartrefedd yn cynnwys:

- Y Strategaeth – sy'n darparu cyd-destun ar gyfer y dull ac mae'n nodi'r deilliannau lefel uchel
- Cynllun Gweithredu – a fydd yn cael ei fonitro a'i ddiweddaru'n rheolaidd drwy oes y Strategaeth

Mae'n cael ei gydnabod drwy'r Strategaeth bod Tai a Digartrefedd yn gyfrifoldeb ystod o adrannau ar draws y Sir. Mae atebion yn aml yn cael eu datblygu gyda phartneriaid allanol, yn ogystal â thrwy'r Awdurdod. Mae dull partneriaeth yn cael ei sefydlu yn y prosiectau sy'n anelu i ddarparu'r Strategaeth.

Mae'r Strategaeth Dai a Digartrefedd ar gyfer Sir Ddinbych wedi'i datblygu yn dilyn ymgynghoriad sylweddol o fewn a'r tu allan i Gyngor Sir Ddinbych. Bydd y Strategaeth yn cael ei monitro'n agos drwy'r Grŵp Monitro Tai a Digartrefedd Strategol a diweddariadau cynnydd fel bo'r angen i'r pwyllgor.

Tony Thomas Bobby Feeley

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych Crynodeb 2021 – 2026

Crynodeb Gweithredol

Mae Strategaethau Tai a Digartrefedd Sir Ddinbych wedi cael eu datblygu o amgylch y weledigaeth:

> *'Bod pawb yn cael eu cefnogi i fyw mewn cartrefi sy'n diwallu eu hanghenion, o fewn cymunedau bywiog a chynaliadwy Sir Ddinbych'*

a

> *Rhoi terfyn ar ddigartrefedd yn Sir Ddinbych.*

Mae Strategaethau Tai a Digartrefedd Sir Ddinbych wedi eu huno yn un Strategaeth drosfwaol i adlewyrchu'r ffaith bod yr holl faterion maent yn ceisio rhoi sylw iddynt yn gysylltiedig ac angen sylw gan sectorau ar draws y Cyngor a phartneriaid trydydd sector.

I gyflawni'r gweledigaethau uchelgeisiol hyn mae'r Strategaeth drosfwaol wedi'i dyfeisio o dan chwech thema, y cyfan wedi eu cysylltu:

1. Mwy o gartrefi i ddiwallu'r angen a'r galw lleol
2. Creu Cyflenwad o Dai Fforddiadwy
3. Sicrhau cartrefi diogel ac iach
4. Atal a Rhoi Diwedd ar Ddigartrefedd yn Sir Ddinbych
5. Cartrefi a chymorth i bobl ddiamddiffyn
6. Hyrwyddo a chefnogi cymunedau

Mae cynyddu'r cyflenwad tai ar draws Cymru yn fater mae Llywodraeth Cymru yn awyddus i roi sylw iddo ac maent wedi datblygu'r rhaglen 'Symud Cymru Ymlaen, 2016 – 2021' mae gan y rhaglen uchelgais i ddarparu 20,000 o dai fforddiadwy.

Mae ymchwil yn nodi bod gan Sir Ddinbych, yn unol â gweddill Cymru brinder o

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

ddatblygiadau adeiladu newydd, tai fforddiadwy, cartrefi i bobl hŷn a chartrefi i oedolion diamddiffyn Mae Sir Ddinbych yn anelu i ddelio gyda'r diffyg hwn drwy ystod o fesurau.

Bydd y rhain yn cynnwys 170 o dai cyngor ychwanegol; 260 o dai fforddiadwy wedi eu darparu drwy ddatblygwyr preifat a Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig; gan ddod â 500 o eiddo gwag yn ôl i ddefnydd a darparu tai gofal ychwanegol.

Mae hyn yn cael ei adlewyrchu yng Nghynllun Corfforaethol Sir Ddinbych 2017 – 2022 gyda blaenoriaeth i 'sicrhau mynediad i dai o ansawdd da' a tharged datblygu 1000 o dai ychwanegol ar draws y Sir yn ystod oes y cynllun.

Comisiynodd Llywodraeth Cymru Adolygiad Tai Fforddiadwy Annibynnol yn 2019. Mae hwn wedi gwneud argymhellion fydd yn effeithio'n sylweddol ar ddarparu tai fforddiadwy o ansawdd yng Nghymru mewn blynyddoedd i ddod. Mae angen cynnwys hyn yn y Strategaeth Dai a Digartrefedd newydd.

Roedd Sir Ddinbych wedi datgan argyfwng hinsawdd ym mis Gorffennaf 2019 ac mae yn y broses o lunio cynllun gweithredu di-garbon. Un o gamau allweddol y cynllun hwn fydd yr ymrwymiad i uwchraddio asedau adeiladau'r Cyngor, fel tai a swyddfeydd y Cyngor i ddiwallu'r ymrwymiad addewid di-garbon erbyn 2030. Mae'r argyfwng hinsawdd yn ddylanwad mawr ar benderfyniadau'r Cyngor a bydd hefyd yn effeithio ar gydymffurfiaeth y Cyngor gyda'r Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

Thema Un: Mae **Mwy o Gartrefi i Ddiwallu'r Galw a'r Angen Lleol** yn mynd i'r afael â materion cyfraddau datblygu isel yn Sir Ddinbych, a'r angen am fwy o dai ar draws y Sir.

Er mwyn helpu i ysgogi'r farchnad ddatblygu rydym wedi cyflwyno briffiadau datblygu safle a phrosbectws datblygu tai sy'n darparu eglurder a gwybodaeth gyffredinol ar gyfer datblygwyr a buddsoddwyr am safleoedd tai a ddyrannwyd.

Rydym yn datblygu Cynllun Datblygu Lleol newydd ar hyn o bryd fydd yn cynnwys dyraniadau tir ar gyfer datblygu tai hyd at 2033. Bydd y datblygiad newydd yn arwain at hwb yn y cyflenwad o dai fforddiadwy sy'n derbyn sylw yn y thema nesaf.

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Thema Dau: Creu Cyflenwad o Dai Fforddiadwy, drwy'r thema hon rydym yn ymchwilio i'r cyflenwad cyfyngedig o dai fforddiadwy yn y sir a pha fentrau y gallwn eu datblygu i'w gynyddu. Mae ymchwil yn dangos bod yna angen amlwg am dai fforddiadwy yn y sir, gyda 57% o brynwyr tai am y tro cyntaf ac aelwydydd newydd yn methu fforddio prynu tŷ 2 ystafell wely ar y farchnad agored[1]. Mae incwm gostyngol a llonydd yn y sir yn ffactor sy'n cyfrannu at y farchnad dai araf, ac yn tanlinellu'r pwysigrwydd i fwy o dai fforddiadwy gael eu creu.

Rydym wedi sefydlu rhaglen fuddsoddi a chyflenwi tai fforddiadwy ar gyfer Sir Ddinbych. Mae hyn wedi'i ddatblygu drwy'r cynllun busnes deg mlynedd ar hugain Cyfrif Refeniw Tai a hefyd drwy gymryd mantais o ffynonellau cyllid eraill fel y Rhaglen Tai Arloesol o gyllid a Chyllid Tai ac Iechyd. Gweithio gydag ystod o bartneriaid datblygu, landlordiaid cymdeithasol eraill a'r sector preifat a mynediad i Awdurdodau Lleol i Grant Tai Cymdeithasol o 2021/22 hefyd yn agor llif o gyllid arall i ddatblygu mwy o dai fforddiadwy.

Thema Tri: Sicrhau Cartrefi Diogel ac Iach yn archwilio'r mater o wella a chynnal safonau llety cyhoeddus ac eiddo preifat, i sicrhau bod preswylwyr yn byw mewn cartref diogel a gynhelir yn dda.

Mae Sir Ddinbych wedi cynnal rhaglen fawr o adnewyddiadau a gwaith mawr i ddiwallu Safon Ansawdd Tai Cymru a bydd drwy waith y Rhaglen Atgyweiriadau Mawr yn parhau i wella. Mae yna hefyd gynlluniau peilot yn cael eu gweithredu ar fesurau ynni adnewyddadwy, fydd yn cael eu cyflwyno fesul cam i weddill y stoc dai, ble bo'n bosibl. Mae datgarboneiddio stoc dai cymdeithasol wedi cael ei wneud yn flaenoriaeth gan Lywodraeth Cymru ac mae angen ei ystyried yn ffactor ac yn ariannol ar gyfer unrhyw gynlluniau rheoli tai wrth symud ymlaen.

[1] Asesiad Marchnad Tai Lleol Sir Ddinbych Gorffennaf 2019

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Mae Sir Ddinbych hefyd wedi bod yn ddylanwadol yn gweithredu'r Cynllun Cofrestru Landlord, fydd hefyd yn helpu i fynd i'r afael â safonau tai o ansawdd gwael yn y sector rhentu preifat.

Thema Pedwar: Atal a Rhoi Diwedd ar Ddigartrefedd yn Sir Ddinbych mae angen adolygu'r dewisiadau llety brys ar gyfer teuluoedd yr effeithir arnynt gan ddigartrefedd. Ar hyn o bryd mae yna ddibyniaeth ar y sector rhentu preifat i ddarparu'r llety hwn, ond mae ansawdd, cynaliadwyedd a lleoliad yn amrywio'n sylweddol.

Dewisiadau amgen i ddarparu'r llety hwn. Bydd hyn yn sicrhau fod pobl sy'n profi sefyllfaoedd anodd iawn yn gallu cael mynediad i lety brys o ansawdd da tra'n derbyn y cyngor a chymorth mwyaf priodol.

Thema Pump: Cartrefi a Chefnogaeth i Oedolion Diamddiffyn, mae'r wybodaeth sydd ar gael yn dangos demograffeg Sir Ddinbych, yn dangos bod yna angen sylweddol am fwy o ddewisiadau tai ar gyfer y sector pobl hŷn yn y sir sy'n codi a hefyd i oedolion diamddiffyn**.**

Rydym wedi ymrwymo i ddarparu tri o Gyfleusterau Tai Gofal Ychwanegol pellach, gan weithio gyda phartneriaid fydd yn mynd i'r afael ag anghenion newidiol preswylwyr. Rydym hefyd wedi adolygu'r dewisiadau llety tai ychwanegol; sydd wedi sicrhau bod dewisiadau llety, fel cynlluniau Byw'n Annibynnol â Chymorth yn cynnwys ystod o ddewisiadau cefnogi, sy'n addas ar gyfer amrywiol anghenion.

Thema chwech: Mae **Hybu a Chefnogi Cymunedau Sir Ddinbych** yn anelu i fod yn lle mae pobl yn dymuno byw. I gyflawni'r weledigaeth hon, rydym angen creu cymunedau bywiog a chynaliadwy. Drwy ailddatblygu cymdogaethau a mynd i'r afael â safleoedd sy'n 'ddolur llygad' a chartrefi gwag, gallwn ddarparu amgylchedd y gall preswylwyr fod yn falch ohono.

Gallwn hefyd helpu preswylwyr y Cyngor i wella eu cymunedau drwy helpu i sefydlu grwpiau a gweithgareddau cymdogaeth, i fynd i'r afael â materion a chreu cydlyniant cymunedol. Er mwyn i hyn fod yn gwbl gynaliadwy bydd angen iddynt gael eu harwain gan bobl yn hytrach na'u harwain gan sefydliad.

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Mae materion sy'n ymwneud â Thai a Digartrefedd yn derbyn sylw gan amrywiol adrannau ar draws y Sir a sefydliadau Trydydd Sector ar draws y sir. Mae'r Strategaeth Dai a Digartrefedd yn cynnwys yr holl faterion a'r gwaith sy'n ofynnol i fynd i'r afael â nhw, mewn ffordd mwy strategol, mwyhau adnoddau a deilliannau ar gyfer preswylwyr Sir Ddinbych.

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych Crynodeb 2021 – 2026

Gweledigaeth

Mae Tai yn un o'r pump Blaenoriaeth Corfforaethol i Sir Ddinbych ac mae'n cael ei adlewyrchu ar draws sawl cynllun busnes adrannol.

Cafodd y weledigaeth ar gyfer Strategaeth Dai Sir Ddinbych ei datblygu drwy ymarfer ymgynghori wedi'i hwyluso gan Brifysgol Glyndŵr ym mis Mehefin 2013 gyda phartneriaid tai, sefydliadau trydydd sector a'r cyhoedd. Cafodd y Weledigaeth hon ei hadolygu a'i chefnogi gan Gynghorwyr mewn gweithdy ym mis Ionawr 2020. Cafodd y weledigaeth Strategaeth Digartrefedd ei datblygu yn dilyn adolygiad cynhwysfawr o ddigartrefedd ar draws Sir Ddinbych yn 2016.

Mae'r gweledigaethau yn cael eu cefnogi drwy chwech thema'r Strategaeth Dai a Digartrefedd a'r Cynllun Gweithredu i sicrhau bod dyheadau'r Sir yn cael eu cyflawni.

Monitro a Llywodraethu

Bydd y Strategaeth Dai a Digartrefedd newydd yn cael ei monitro'n bennaf gan y Grŵp Tai a Digartrefedd Strategol – Grŵp Aelod Arweiniol a Swyddogion fydd yn cyfarfod bob yn ail fis ac yn galluogi camau mwy strategol/corfforaethol ar gyfer Digartrefedd a Thai ar draws y Sir.

Mae'r cyfrifoldebau gweithredol ar gyfer darparu ystod o faterion tai wedi eu cynnwys o fewn y Strategaeth yn cael eu darparu drwy'r Gwasanaethau perthnasol, er enghraifft, mae Tai Cymdeithasol Awdurdod Lleol yn cael ei ddatblygu a'i gynnal gan Wasanaethau Cyllid ac Eiddo a'i reoli gan Gwsmeriaid a Chymunedau. Mae Mynd i'r Afael â Digartrefedd yn cael ei ddarparu a'i reoli gan Gwasanaethau Cymorth Cymunedol.

Mae Gwasanaethau Cymorth Cymunedol wedi arwain at gynhyrchu'r Strategaeth Digartrefedd wreiddiol a chynllun gweithredu cysylltiol.

Mae Gwasanaethau Cymorth Cymunedol wedi arwain ar gynhyrchu'r Strategaeth Digartrefedd wreiddiol a chynllun gweithredu cysylltiol.

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Fodd bynnag, mae digartrefedd yn fater corfforaethol sy'n derbyn y sylw gorau drwy weithio mewn partneriaeth ar draws holl Wasanaethau CSDd perthnasol a sefydliadau partner.

Mae'r Strategaeth Dai a Digartrefedd yn darparu'r fframwaith strategol ar gyfer mynd i'r afael â digartrefedd, a bydd yn gyfrwng ar gyfer cytuno ar flaenoriaethau digartrefedd a monitro cynnydd yn eu herbyn nhw. Bydd hyn yn galluogi integreiddio gwell a pherchenogaeth gorfforaethol o waith ar ddigartrefedd.

Bydd y Grŵp Tai a Digartrefedd Strategol yn monitro ac yn adolygu cynnydd ar ddarparu camau a nodwyd drwy'r cynllun gweithredu gydag adroddiadau cynnydd rheolaidd i'r Pwyllgor Craffu a phwyllgorau eraill fel bo'r angen.

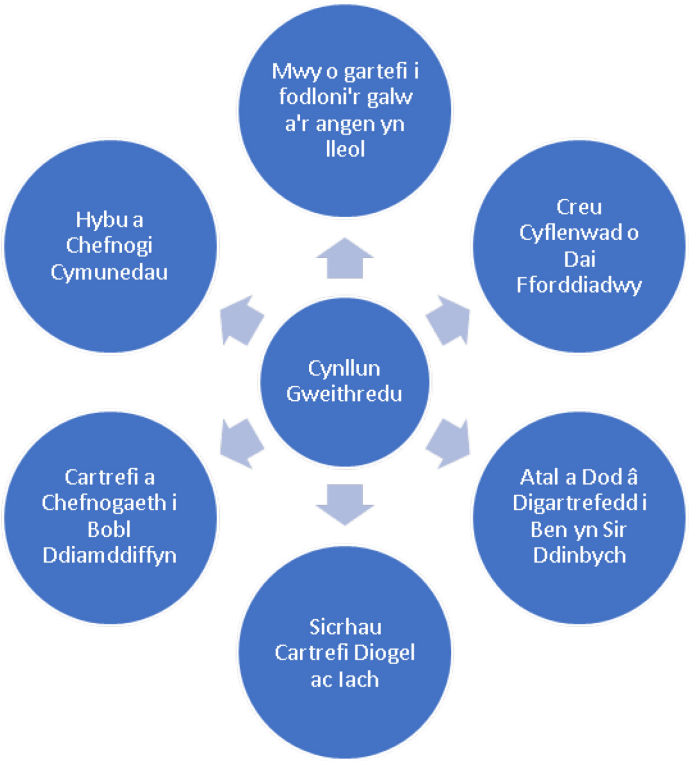

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych Crynodeb 2021 – 2026

Y Cyd-destun Lleol

Poblogaeth ac Aelwydydd

95.3k	Amcangyfrif poblogaeth canol blwyddyn 2018 ar gyfer Sir Ddinbych
42,608	Amcangyfrif canol-blwyddyn 2026 aelwydydd Sir Ddinbych
1954	Cynnydd a ragwelir mewn aelwydydd 2015[2] – 2026
£27,395	Canolrif incwm aelwyd yn Sir Ddinbych yn 2019
£2092	Gostyngiad mewn incwm canolrif ers 2007/08
21%	Poblogaeth yn Sir Ddinbych 65 oed a hŷn
24%	Poblogaeth Sir Ddinbych â salwch neu anabledd sy'n cyfyngu ar weithgaredd.
51%	327 o aelwydydd dan fygythiad o ddigartrefedd 2019-20 (i fyny 111 o'r flwyddyn flaenorol)
12%	Ardaloedd[3] Sir Ddinbych sy'n cael eu hystyried i fod yn y 10 uchaf o'r ardaloedd o amddifadedd gwaethaf yng Nghymru (Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru 2019)

[2] Cyfnod pontio Strategaeth Dai Gynharach 2015- 2020
[3] Ardaloedd Allbwn Arbennig Isel fel y diffinnir gan Swyddfa Ystadegau Gwladol

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Marchnad Dai

196	Cwblhawyd 176 o eiddo newydd yn 2013/14
57%	Aelwydydd newydd yn methu fforddio tŷ marchnad agored 2 ystafell wely yn Sir Ddinbych.
371	Tai fforddiadwy wedi eu darparu 2015 - 2020
69%	Aelwydydd yn Sir Ddinbych sy'n berchen ar eu cartrefi eu hunain neu gyda morgais.
6.4k	Aelwydydd yn rhentu yn y sector rhentu preifat
5.2k	Aelwydydd yn Sir Ddinbych yn rhentu gan Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig a'r Cyngor yn 2011

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Thema un: Mwy o gartrefi i ddiwallu'r angen a’r galw lleol

Canlyniadau

1. Mwy o gyflenwad o gartrefi newydd o bob math a deiliadaethau i fodloni anghenion a’r galw gan aelwydydd a chymunedau yn Sir Ddinbych fel y diffinnir gan yr Asesiad Marchnad Dai Leol dwy flynedd
2. Defnydd gwell o’r stoc dai drwy barhau i dargedu cartrefi gwag ar draws y Sir.
3. Mae anghenion llety Sipsiwn a Theithwyr yn cael eu nodi ac yn derbyn sylw

Cefndir

1.1. Mae’r thema hon yn anelu i fynd i’r afael â sut i ddarparu mwy o gartrefi i ateb yr angen a’r galw lleol. Mae angen o ran tai yn cael ei nodi’n bennaf drwy’r Asesiad Marchnad Dai Leol statudol. Mae’n rhaid cynnal hwn bob dwy flynedd fel sy’n orfodol yn y Ddeddf Tai (Cymru) 2014. Mae hyn yn galluogi cynllunio strategol datblygu a chyflenwi tai ar draws y Sir.

Mae cynyddu cyflenwad tai yn cynnwys pob math o lety:

- Cynlluniau perchentyaeth cost isel a thai'r farchnad agored
- Llety preifat, canolradd a rhentu cymdeithasol
- Lleiniau sipsiwn a theithwyr

1.2. Mae’r holl fathau hyn o lety yn cael eu cefnogi gan fentrau’r llywodraeth a thargedau i helpu i ysgogi eu cyflenwad a sicrhau safonau tai o ansawdd da.

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Materion a Heriau

- Mae Asesiad Marchnad Dai Leol a gwblheir bob dwy flynedd yn ofyniad statudol
- Mae 64.5% o'r aelwydydd yn Sir Ddinbych yn aelwydydd person sengl neu gwpl a neb yn ddibynnol arnynt
- Mae proffil poblogaeth pobl hŷn yn cynyddu; ar hyn o bryd mae 21% o breswylwyr Sir Ddinbych yn 65 oed neu hŷn.
- Gostyngiad yn y nifer o anheddau a adeiladwyd yn newydd ers 2007
- Lefelau isel o geisiadau cynllunio ar gyfer datblygu preswyl
- Darparu'r safleoedd tai a ddyrannwyd o fewn y Cynllun Datblygu Lleol.
- Gostyngiad yn faint o dai a werthwyd yn y Sir ers 2007 a phrisiau tai sefydlog
- Hybu'r Gymraeg a'r Diwylliant Cymreig
- Effaith Covid-19
- 780 o eiddo gwag preswyl yn Sir Ddinbych (yn seiliedig ar gofnodion Treth y Cyngor Ebrill 2018)
- Anhawster yn cynnwys perchnogion i wneud defnydd o dai gwag eto
- Cymhlethdod deddfwriaeth a'r risg o gostau ychwanegol i'r Cyngor
- Mae Deddf Tai (Cymru) 2014 yn ei gwneud yn orfodol i bob cyngor gynnal asesiad o anghenion llety Sipsiwn a Theithwyr, a gweithredu ar y canfyddiadau.
- Mae gennym wersylloedd diawdurdod rheolaidd er yn fach yn gyffredinol, sy'n nodi fod yna rywfaint o angen
- Nid oes gennym unrhyw safleoedd awdurdodedig yn y Sir.

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Mae mesurau i gyflawni'r deilliannau hyn yn cynnwys:

- Mae'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd yn cael ei ddatblygu, fydd yn darparu eglurder i ddatblygwyr ar y mathau a faint o dai sydd angen eu hadeiladu ar draws Sir Ddinbych.
- Mae adolygiad o'r safleoedd datblygu presennol yn y Cynllun Datblygu Lleol wedi eu cynnal, gyda phwyslais arbennig ar hyfywedd a chyflawniad
- Datblygu cynllun Isadeiledd i sicrhau bod datblygiad yn gynaliadwy yn y dyfodol ac nid yw'n rhoi unrhyw bwysau diangen ar adnoddau cymunedol presennol a sefydliad
- Mae'r angen statudol am Asesiad Marchnad Dai Leol yn cael ei adolygu a'i ddiweddaru bob dwy flynedd, gan sicrhau bod y galw am angen o ran tai yn parhau i gael ei lywio.
- Mae'r Cynllun Cyflawni Tai Gwag wedi'i fabwysiadu ac mae'n cynnwys bwrdd prosiect sy'n cwrdd yn rheolaidd i sicrhau cynnydd
- Mae datblygiadau a ddyluniwyd ar gyfer Pobl Hŷn fel y cyfleuster Gofal Ychwanegol yn Ninbych ar y gweill, tra bydd yr estyniad ar gyfer y cyfleuster presennol yn Rhuthun yn cael ei ddatblygu'n fuan.
- Mae Asesiad o Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr newydd wedi'i gomisiynu yn unol â deddfwriaeth statudol

Prif Gamau Thema Un

1. Adolygu polisïau Cynllun Datblygu Lleol presennol a dyraniadau tir i ddatblygu Cynllun Datblygu Lleol newydd ar gyfer ei fabwysiadu.
2. Cynhyrchu Cynllun Seilwaith ar gyfer Sir Ddinbych a mynd i'r afael â materion Seilwaith
3. Cynnal a diweddaru Asesiad Marchnad Dai Leol dwy flynedd
4. Cynnal Asesiad Llety Sipsiwn a Theithwyr wedi'i ddiweddaru a chymryd camau gweithredu ar ei ganfyddiadau.
5. Gweithredu'r Cynllun Cyflawni Tai Gwag

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych Crynodeb 2021 – 2026

Thema Dau: Creu Cyflenwad o Dai Fforddiadwy

Canlyniadau

1. Gwella cyflenwad o dai fforddiadwy o bob math a deiliadaethau ar draws y Sir
2. Gweithio gyda phartneriaid i fwyhau datblygiad tai fforddiadwy
3. Cynnydd mewn ymgeiswyr ar y Gofrestr Tai Fforddiadwy

Cefndir

2.1. Mae'r thema hon yn ceisio archwilio'r materion sy'n ymwneud â Thai Fforddiadwy a fforddiadwyedd marchnad dai ar gyfer preswylwyr lleol. Mae Tai Fforddiadwy yn cael eu diffinio gan Gyngor Sir Ddinbych[4] fel tai a ddarperir i'r sawl sy'n methu fforddio tai marchnad agored cyffredinol a chedwir fel rhai fforddiadwy ar gyfer defnyddwyr cyntaf a dilynol.

2.2 Dylai Tai Fforddiadwy ddiwallu anghenion aelwydydd cymwys, gan gynnwys argaeledd am gost digon isel iddynt allu eu fforddio, a benderfynir o ran incwm lleol a phrisiau tai lleol.

2.3 Gall Tai Fforddiadwy gael eu rhannu yn dri math o ddaliadaeth tai:

- Tai Rhent Cymdeithasol – Tai Fforddiadwy ar gyfer rhent a ddarperir gan Awdurdodau Lleol a Chymdeithasau Tai gyda rhent yn cael ei osod yn unol â rhent meincnod Llywodraeth Cymru. Fel arfer dyma'r tai rhent rhataf sydd ar gael ac sydd â'r galw mwyaf.
- Tai Rhent Canolraddol – ble mae'r rhenti yn uwch na rhai tai rhent cymdeithasol ond fel arfer dim uwch nag 80% o rent y farchnad agored eiddo cymharol. Gall y math hyn o dai gael eu darparu gan ddatblygwyr preifat a Landlordiau Cymdeithasol.

[4] Canllawiau Cynllunio Atodol Tai Fforddiadwy CSDd 2014

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych Crynodeb 2021 – 2026

- Gall y math hyn o dai gael eu darparu gan ddatblygwyr preifat a Pherchnogaeth Tai Fforddiadwy Cost Isel Cymdeithasol – fel arfer cynlluniau Rhannu Ecwiti, ble mae cyfran o'r eiddo yn cael ei brynu gan ymgeisydd cymwys a chyfran o'r ecwiti yn cael ei gadw ar ran yr Awdurdod Lleol gan Gymdeithas Tai.

2.4 Roedd adolygiad Tai Fforddiadwy Annibynnol a gynhaliwyd gan Lywodraeth Cymru yn 2018 yn gwneud 48 o argymhellion i hwyluso darparu tai fforddiadwy yng Nghymru. Roedd y rhain yn ymwneud â gweithredu gwelliannau yn yr wyth maes canlynol:

1. Angen o Ran Tai
2. Safonau Ansawdd Tai
3. Dulliau Modern o Adeiladu
4. Polisi Rhent
5. Awdurdodau Lleol fel Galluogwyr ac Adeiladwyr
6. Tir Sector Cyhoeddus
7. Ariannu Tai Fforddiadwy
8. Gwaddol ac Atgyweiriadau Mawr

Materion a Heriau

- Mae lefelau incwm personol wedi adfer yn araf ers y crebachiad credyd gyda llawer o ardaloedd yn parhau i brofi amddifadedd difrifol yn benodol ardaloedd yn y Rhyl a Dinbych
- Bwlch sylweddol rhwng tai fforddiadwy a chyflenwad
- Mae darpariaeth Tai Fforddiadwy drwy rwymedigaeth cynllunio yn 10%
- Tai mewn pentrefan a chefn gwlad agored yn gorfod bodloni meini prawf tai fforddiadwy
- Heriau Ariannol a wynebir gan y Cyngor a phartneriaid
- Trosiant isel o stoc Cyngor/Cymdeithas Tai

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

- Newidiadau Diwygiad Lles wedi'i gyfuno gyda phroffil poblogaeth sy'n newid yn ei wneud yn ofynnol i adeiladu eiddo llai.
- Gweithredu Adolygiad Tai Fforddiadwy
- Diffyg sicrwydd ariannol ar gyfer phartneriaid Cyngor a Chymdeithas Dai
- Ansicrwydd yn ymwneud â'r Rhaglen Grant Tai Cymdeithasol
- Costau cynyddol ar gyfer adeiladu
- Canfyddiad negyddol am dai fforddiadwy
- Diffyg ymwybyddiaeth o gynlluniau tai fforddiadwy gwahanol
- Cymhlethdod proses ymgeisio

Mae mesurau i gyflawni'r canlyniadau hyn yn cynnwys:

- Sicrhau bod cefnogaeth strategol lawn ar gael i Gymdeithasau Tai sy'n ymgeisio am wahanol ffrydiau arian tai fforddiadwy gwahanol, a ddarperir gan Lywodraeth Cymru yn ogystal â Grant Tai Cymdeithasol fel Cronfa Tai Arloesol a Thir ar gyfer Tai
- Trafod gyda datblygwyr ynglŷn â darpariaeth tai fforddiadwy, sydd wedi golygu mewn rhai achosion unedau ychwanegol i'r rhai sydd eu hangen o dan rwymedigaethau cynllunio wedi eu darparu
- Polisi symiau cymudo tai fforddiadwy newydd wedi'i ddatblygu a'i fabwysiadu
- Adolygu daliadau tir y Cyngor
- Prynu eiddo blaenorol y cyngor yn ôl a werthwyd o dan ddeddfwriaeth 'Hawl i Brynu'
- Cyd-fentrau gyda datblygwyr a landlordiaid cymdeithasol eraill yn cael eu harchwilio ar sail fesul safle
- Mae Cofrestr Tai Fforddiadwy Tai Teg wedi'i adolygu a'i ail-lansio, gyda mwy o farchnata a hyrwyddo effeithiol i godi ymwybyddiaeth

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Prif Gamau ar gyfer Thema Dau

1. Adolygu polisïau Cynllun Datblygu Lleol fel tai fforddiadwy mewn ardaloedd gwledig a symiau cymudo
2. Adolygu'r dull a throthwy presennol ar gyfer gofynion tai fforddiadwy mewn polisïau CDLl
3. Hybu'r gofrestr tai fforddiadwy Tai Teg yn weithredol i gynyddu ceisiadau, gan y bydd mwy o ymgeiswyr yn dangos yr angen a'r galw i ddatblygwyr
4. Cyhoeddi cynlluniau tai fforddiadwy llwyddiannus
5. Datblygu Strategaeth Ased Tai Cyngor, sy'n cynnwys rhaglen adeiladu a chynnal tai, ynghyd â chynllun di-garbon ar gyfer eiddo presennol.
6. Adolygu portffolio tai presennol gyda phwyslais ar ddarparu llety addas ar gyfer demograffig pobl hŷn yn y dyfodol yn Sir Ddinbych
7. Cwblhad ymarferol cartrefi newydd cyntaf drwy Raglen Datblygu Tai

Ffigwr 1: Cynllun Clwyd Alyn yn Llanbedr Dyffryn Clwyd ©Clwyd Alyn

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Thema Tri: Sicrhau Tai Diogel ac Iach

Deilliannau

1. Llety Cyngor a Chymdeithas Tai yn cael ei gynnal gan Safonau Ansawdd Tai Cymru
2. Datgarboneiddio stoc tai cymdeithasol
3. Safonau gwell yn y Sector Rhentu Preifat
4. Bydd llety o ansawdd da ac yn gallu addasu i anghenion preswylwyr
5. Adnoddau ariannol a dargedwyd i sicrhau bod tai yn fwy effeithiol o ran ynni gan helpu'r amgylchedd, gwella ansawdd tai a thargedu tlodi tanwydd.
6. Bydd defnydd preswyl heb awdurdod o garafanau gwyliau yn gostwng
7. Gweithredu a gorfodi Isafswm Safonau Effeithiolrwydd o ran Ynni (MEES) yn y sector rhentu preifat a mynd i'r afael â thlodi tanwydd

Cefndir

3.1. Mae'r thema hon yn anelu i fynd i'r afael â darparu cartrefi diogel ac iach yn Sir Ddinbych. Mae angen mynd i'r afael â hyn ar draws pob math o lety; tai fforddiadwy, llety rhentu preifat a chartrefi wedi eu meddiannu gan y perchennog gan gynnwys safleoedd cartrefi symudol.

Materion a Heriau

- Cynnal cartrefi i'r safonau a argymhellir
- Sefydlu gwaelodlin o waith gofynnol
- Ariannu a chynnal a chadw gwaith
- Heriau datblygu perthnasoedd da gyda landlordiaid
- Sefydlu cronfa ddata gywir o landlordiaid yn y Sir
- Anheddau amlfeddiannaeth o ansawdd gwael
- Gwella ansawdd stoc sector rhentu preifat

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

- Ymateb i ddemograffig newidiol y Sir (aelwyd o faint llai, anableddau a chynyddu proffil pobl hŷn)
- Prosiectau adfywio ar raddfa fawr fel Ochr Orllewinol Y Rhyl
- Cynlluniau grant cyfalaf yn gostwng
- Angen cyflwyno mwy o gynlluniau benthyca arloesol
- Cyhoeddusrwydd adnoddau sydd ar gael
- Heriau sicrhau arian i gefnogi prosiectau
- Dim cyllideb cyfalaf ymroddedig
- Mae gostwng tlodi tanwydd angen arian ar gyfer mesurau effeithiolrwydd ynni
- Defnyddio carafanau gwyliau fel cartrefi parhaol
- Mae rhai yn hir dymor ac/neu'n cynnwys llety anaddas
- Pwysau ar wasanaethau cyhoeddus lleol gan nad ydynt yn cael eu hariannu drwy drethi lleol
- Angen sefydlu gwaelodlin o'r holl eiddo yr effeithir arnynt
- Mesurau tlodi tanwydd a chymhwyster ar gyfer cynlluniau a chyllid yn newid yn gyson
- Mesurau a phroses gorfodi angen cael eu mabwysiadu

Mae mesurau i gyflawni'r deilliannau hyn yn cynnwys:

- Mae paneli Solar wedi eu gosod ar rai eiddo landlord cymdeithasol fel rhan o uwchraddio i Safonau Ansawdd Tai Cymru
- Ceisiadau llwyddiannus i Lywodraeth Cymru ar gyfer datblygu eiddo tai cymdeithasol yn defnyddio mesurau ynni adnewyddadwy
- Mae holl stoc newydd CSDd yn cael ei adeiladu i raddfa ynni 'A' EPC
- Mae digwyddiadau Fforwm Landlord Rheolaidd yn cael eu cynnal ledled y Sir

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

- Mae adfywio Ochr Orllewinol y Rhyl wedi lleihau dwysedd preswyl yn yr ardal ac wedi gwella safonau byw
- Mae ardal Adnewyddu Tai wedi'i ddynodi yn Ne Orllewin/Dwyrain y Rhyl sy'n caniatáu mynediad i arian Llywodraeth Cymru i uwchraddio'r eiddo domestig
- Mae cynlluniau Atgyweirio Grŵp wedi eu cynnal yn Ne Orllewin/Dwyrain y Rhyl a Dinbych
- Mae proses fonitro defnydd preswyl o garafanau heb awdurdod wedi'i sefydlu
- Isafswm Safonau Effeithiolrwydd Ynni (MEES) yn cael eu gorfodi yn CSDd

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Prif Gamau ar gyfer Thema Tri

1. Safonau Ansawdd Tai Cymru yn cael eu cynnal
2. Datgarboneiddio stoc tai cymdeithasol
3. Datblygu a mabwysiadu strategaeth fenthyca Cyfrif Refeniw Tai newydd
4. Cynllun trwyddedu landlord Rhentu Doeth Cymru yn cael ei gefnogi
5. Gweithio'n uniongyrchol gyda landlordiaid i wella safonau yn y Sector Rhentu Preifat
6. Gweithredu a gorfodi Isafswm Safonau Effeithiolrwydd Ynni (MEES yn y sector rhentu preifat
7. Gweithredu Trwyddedu ychwanegol ar gyfer cynllun HMO bellach wedi'i ymestyn i Brestatyn, Dinbych a Llangollen
8. Targedu adnoddau ariannol i sicrhau y bydd tai yn fwy effeithiol o ran ynni gan helpu'r amgylchedd a gwella ansawdd tai
9. Bydd gostyngiad yn y defnydd preswyl heb awdurdod o garafanau gwyliau

Ffigwr 2: Gwelliannau i eiddo preifat drwy gamau Gorfodaeth

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych Crynodeb 2021 – 2026

Thema Pedwar: Atal a Rhoi Diwedd ar Ddigartrefedd yn Sir Ddinbych

Deilliannau

1. Cyngor annibynnol yn hygyrch yn fuan i helpu i atal digartrefedd
2. Aelwydydd mewn perygl o ddigartrefedd yn ymgysylltu drwy asiantaethau partner i atal a lleddfu digartrefedd
3. Pobl ifanc mewn perygl o fod yn ddigartref wedi eu nodi ac yn ymgysylltu
4. Adnodd hunanasesu rhanbarthol i gynorthwyo gyda dewisiadau digartrefedd
5. Mae dewisiadau llety addas ar gael i atal digartrefedd
6. Mae'r sawl a ddatgelir yn ddigartref yn derbyn llety brys a dros dro priodol
7. Mae'r sawl a ddatgelir yn ddigartref yn derbyn cymorth i ddod o hyd i lety tymor hir addas
8. Rhoi diwedd ar gysgu allan yn Sir Ddinbych

Cefndir

4.1. Yn y thema hon rydym yn canolbwyntio ar y gwasanaethau digartrefedd sydd ar gael a pha newidiadau sydd angen eu gwneud yn sgil Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, Deddf Tai (Cymru) 2014 a Deddf Rhentu Tai (Cymru) 2016.

4.2. Mae Deddf Tai (Cymru) 2014 wedi gosod mwy o bwyslais ar ddyletswyddau atal digartrefedd i awdurdodau lleol, i gyflawni hyn rydym angen gweithio mewn mwy o bartneriaeth gyda landlordiaid preifat i ddod o hyd i lety fforddiadwy, cynaliadwy i bobl ddiamddiffyn.

4.3. Mae'r Ddeddf hefyd yn ei wneud yn ofyniad statudol i Gynghorau adolygu'r sefyllfa ddigartrefedd yn eu hardal a datblygu a gweithredu Strategaeth Digartrefedd i fynd i'r afael â'r materion a nodwyd erbyn 2018, sy'n cael ei adolygu bob pedair blynedd o 2018 ymlaen.

4.4. Mae aelwydydd sy'n datgan eu bod yn ddigartref wedi cynyddu yn Sir Ddinbych yn bennaf o ganlyniad i weithredu darpariaethau'r Ddeddf Tai.

4.5. Mae'r pandemig Covid-19 wedi arwain at nifer digynsail yn datgan eu bod yn ddigartref a'r angen am lety ers Mawrth 2020.

4.6. Mewn ymateb i'r argyfwng Covid-19 mae Llywodraeth Cymru wedi darparu cyllid sydd ar gael i fynd i'r afael â digartrefedd. Mae'r cyllid wedi bod ar gael mewn cyfnodau, yn gyntaf i sicrhau y gall pobl heb gartref hunan-ynysu yn ddiogel a dilyn y canllawiau iechyd y cyhoedd o ran hylendid a chadw pellter cymdeithasol a chael lle diogel i fyw ynddo.

4.7. Ym mis Awst 2020, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Gam dau o'i ymateb i'r pandemig gyda £40miliwn ychwanegol ar gael, i sicrhau bod dinasyddion yn derbyn cartrefi diogel ac nad yw unrhyw un yn dychwelyd i ddigartrefedd.

4.8. Mae'r ffrwd gyllido hon yn canolbwyntio mwy ar ddod o hyd i ddatrysiadau hirdymor, fel llety mewn adeilad a gwasanaethau trawsnewid i alluogi dod o hyd i ddatrysiadau tai parhaol.

Materion a Heriau

- Gwneud cyngor ar gael mewn fformat amrywiol fel ei fod yn hygyrch i bawb
- Annog pobl i gael mynediad i gyngor pan fyddant o dan fygythiad o ddigartrefedd am y tro cyntaf
- Grŵp anodd cyrraedd ato
- Syrffio soffa yn aml ac yn gyfrifol am gyfran sylweddol o ddigartrefedd cudd
- Cysondeb arferion gwaith ar draws ffiniau sirol
- Dod o hyd i lety addas sy'n diwallu anghenion o ran tai cyffredinol ac arbenigol
- Dyletswyddau ychwanegol ar awdurdodau lleol drwy Ddeddf Tai (Cymru) 2014, ynglŷn â mesurau atal digartrefedd
- Mynediad i lety cyfeillgar i anifeiliaid anwes
- Her dod o hyd i lety addas i deuluoedd mawr a phobl ifanc sengl
- Lefelau incwm isel yn arbennig yn Ne'r Sir

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

- Cynnydd mewn lefelau dyled personol
- Diffyg hyder mewn sefydliadau'r Cyngor a thrydydd parti
- Diffyg llety addas ar gael

Mae mesurau i gyflawni'r deilliannau hyn yn cynnwys:

- Diweddaru'r wefan Gorfforaethol gyda gwybodaeth eglur ac arwyddbostio ar gyfer gwasanaethau
- Cyflwyno gweithdai mewn ysgolion yn mynd i'r afael â chodi ymwybyddiaeth o amgylch digartrefedd a chefnogaeth sydd ar gael
- Gweithwyr Cefnogi yn gweithio gyda phartneriaid i nodi a chynorthwyo pobl ifanc mewn perygl o ddigartrefedd
- Cyfryngu i arbed tenantiaethau ac atal digartrefedd ble bynnag bo hynny'n bosibl
- Rhent chwe mis wedi'i dalu ymlaen llaw ar gyfer tenantiaethau preifat i sicrhau llety ac atal digartrefedd.
- Mae gwaith cwmpasu ar y gweill i ddatblygu datrysiadau CSDd ar gyfer llety brys a dros dro yn hytrach na dibynnu ar y sector preifat
- Menter Tai yn Gyntaf wedi'i sefydlu ar y cyd gyda CBS Conwy

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Prif Gamau Thema Pedwar

1. Datblygu gwybodaeth hygyrch a chyngor ar gyfer atal digartrefedd
2. Datblygu gwasanaeth ymyrraeth gynnar ac atal, gan gynnwys ystod eang o bartneriaid i gefnogi aelwydydd mewn perygl o ddigartrefedd
3. Datblygu canolbwynt digartrefedd gyda mynediad i wasanaethau amlap drwy ymyrraeth amlddisgyblaethol i'r sawl sy'n profi digartrefedd
4. Sefydlu cyfleusterau llety brys mewnol i ddinasyddion digartref
5. Datblygu model ailgartrefu cyflym i ddinasyddion yr effeithir arnynt gan ddigartrefedd gyda chefnogaeth briodol
6. Adolygu gwasanaethau a ddarperir yn fewnol ac yn allanol drwy Grant Cymorth Tai (GCT) i sicrhau bod ystod o gefnogaeth ar gael
7. Darparu gweithdai i blant oed ysgol uwchradd ar ddigartrefedd a chefnogaeth sydd ar gael
8. Nodi pobl ifanc mewn perygl drwy hyfforddi gweithwyr proffesiynol sy'n gweithio yn eu hamgylchedd
9. Ymestyn Prosiect Tai Yn Gyntaf
10. Datblygu gwaith ieuenctid digidol y Gwasanaeth Ieuenctid i hybu a chynnwys pobl ifanc mewn perthynas â Phobl Ifanc Digartref yn Sir Ddinbych.

Ffigwr 3: HWB Llety a Chanolfan Hyfforddi Pobl Ifanc Ddigartref, Dinbych

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych
Crynodeb 2021 – 2026

Thema Pump: Cartrefi a Chefnogaeth i Bobl Ddiamddiffyn

Canlyniadau

1. Ystod o ddewisiadau tai i bobl hŷn
2. Ystod o ddewisiadau tai a lleoliadau cymorth i bobl ifanc a diamddiffyn
3. Mae pobl ddiamddiffyn yn cael eu cynorthwyo i arwain bywydau annibynnol mewn llety priodol i fodloni eu hanghenion

Cefndir

5.1. Mae'r thema hon yn anelu i fynd i'r afael â'r materion sy'n ymwneud â phobl ddiamddiffyn, eu dewisiadau tai a'r hyn sydd ei angen ac sy'n cael ei gynnig mewn cefnogaeth sy'n ymwneud â thai, drwy ddarparu Rhaglen Cefnogi Pobl

5.2. Gall pobl ddiamddiffyn gael eu cefnogi i gynnal eu llety drwy'r rhaglen Cefnogi Pobl sy'n darparu gwasanaethau cefnogi sy'n ymwneud â thai i bobl dros 16 oed. Mae gostyngiadau mewn cyllid Cefnogi Pobl wedi golygu bod llawer o wasanaethau wedi eu hailfodelu i gyflawni arbedion costau a thargedu cefnogaeth yn fwy effeithiol, er bod yr ystod o wasanaethau ar gael i bobl ddiamddiffyn wedi'i gynnal. Mae Cefnogi Pobl hefyd wedi bod yn archwilio cyfleoedd i ddarparu modelau rhatach o gefnogaeth grŵp lefel isel, fel darparu sgiliau byw a chyrsiau gwirfoddoli.

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

5.3. Mae'r Rhaglen Cefnogi Pobl yn cefnogi prosiectau fel:

- Gwasanaethau cam-drin domestig
- Gwasanaethau Iechyd Meddwl
- Pobl ifanc gydag anghenion cefnogi
- Camddefnyddio sylweddau
- Anableddau dysgu
- Pobl hŷn diamddiffyn
- Teuluoedd ag anghenion cefnogaeth
- Salwch cronig

Materion a Heriau

- Mae yna bellach fwy o bwyslais ar bobl yn cadw eu hannibyniaeth drwy aros yn eu cartref eu hunain
- Mae pobl hŷn angen ystod ehangach o ddewisiadau tai i ateb eu hamrywiol anghenion
- Prinder cyflenwad o Gynlluniau Byw yn y Gymuned
- Dewisiadau tai adweithiol yn hytrach na rhagweithiol
- Ansicrwydd ariannol ar gyfer cefnogi sefydliadau a phartneriaid
- Angen amrywiol leoliadau gwaith a gofal oedolion diamddiffyn o bob oedran
- Heriau Diwygio'r Gyfundrefn Les fel 'Treth Ystafelloedd Gwely' a rhoi'r Credyd Cynhwysol ar waith fesul cam
- Cynnydd mewn lefelau dyled personol

Mae mesurau i gyflawni'r deilliannau hyn yn cynnwys:

- Datganiad datblygu marchnad i ddylanwadu darpariaeth marchnad gwasanaethau cartref gofal o fewn y Sir
- Cyfleusterau Gofal Ychwanegol yn cael eu datblygu yn Ninbych, Rhuthun a dewisiadau ar gyfer mannau eraill yn y Sir yn cael eu hymchwilio.
- Cynllun Atal Codymau a gwasanaeth gofal estynedig

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

- Mae modelau cefnogi prif ganolfan a lloerennau yn cael eu gweithredu ble bynnag bo hynny'n bosibl
- Ceisir lleoliadau gwaith addas ar gyfer oedolion diamddiffyn yn barhaus
- Mae'r Rhaglen Cefnogi Pobl yn cael ei hadolygu'n rheolaidd i sicrhau bod gwasanaethau a ddarperir yn parhau'n berthnasol ac yn werth gorau am arian
- Mae Uned Benthyca Arian Anghyfreithlon Cymru wedi darparu hyfforddiant i staff rheng flaen geisio goresgyn y bygythiad o fenthycwyr arian didrwydded.
- Mae hyfforddiant Cynhwysiant Ariannol wedi'i gynnwys mewn rolau cefnogi
- Mae ceisiadau Taliadau Dewisol Tai yn cael eu cwblhau gyda phobl ddiamddiffyn ble bo'r angen i fwyhau eu hincwm
- Telir am 178 lleoliad llety mewn ystod o brosiectau sy'n darparu cefnogaeth a chymorth i bobl ddiamddiffyn
- Mae mentrau yn y gymuned fel bancio amser a menter gymdeithasol ar raddfa fach yn cael eu hannog i hwyluso cydlyniant cymunedol
- Panel symud ymlaen wedi'i sefydlu i bobl sy'n gadael llety â chymorth ac yn cael ei ystyried ar gyfer tenantiaeth tai cymdeithasol

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Prif Gamau Thema Pump

1. Tri chyfleuster Gofal Ychwanegol wedi eu datblygu neu eu cwblhau erbyn 2022
2. Ymchwilio i fwy o gynlluniau 'drws ffrynt eich hun' ar gyfer pobl ddiamddiffyn

Ffigwr 4: Awel y Dyffryn, Unedau Gofal Ychwanegol Dinbych yn cael ei adeiladu

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Thema Chwech: Hyrwyddo a Chefnogi Cymunedau

Canlyniadau

1. Gweithgareddau cymdogaeth yn helpu pobl i aros yn ddiogel ac yn annibynnol
2. Mae cymunedau cynaliadwy yn cael eu cynnal drwy brosiectau safle 'dolur llygad' arloesol
3. Mae ystadau tai cyngor yn cael eu hadfywio i helpu i greu a chynnal cymdogaethau dymunol
4. Mae mentrau cymunedol yn cael eu cefnogi a'u cynnal gyda sefydliadau partner
5. Creu cymunedau fforddiadwy a chynaliadwy

Cefndir

6.1. Nod y thema hon yw ystyried ac archwilio hybu a chefnogi cymunedau lleol cynaliadwy. Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid tai a thrydydd sector i ddatblygu cymunedau ble mae pobl eisiau byw a gweithio a chael teimlad o berchnogaeth gan y bobl sy'n byw yno.

6.2. Mae ymgysylltu â'r gymuned drwy weithgareddau cymdogaeth yn rhan annatod o adfywio ardal. Pan mae'n llwyddiannus gall ddod â chymunedau at ei gilydd a chreu teimlad o berthyn a pherchnogaeth ardal, sydd yn ei dro yn datblygu cymunedau mwy cymdogol ac yn lleihau ymddygiad gwrthgymdeithasol.

Materion a Heriau

- Cynnal cymhelliant preswylwyr
- Cysylltu gydag a chynnwys grwpiau anodd eu cyrraedd fel pobl ifanc
- Anghydfod cymdogaeth rhwng preswylwyr
- Preswylwyr yn derbyn perchnogaeth am brosiectau yn eu hardal
- Hyfywedd cynlluniau cynaliadwy
- Heriau cynnwys perchnogion anheddau gwag er mwyn gallu dod o hyd i ddatrysiad

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

- Cymhwyster a gallu preswylwyr i gymryd rhan
- Cyflawni ymrwymiad preswylwyr a chynnal y prosiectau heb gyfraniad allanol
- Blaenoriaethu ardaloedd i gael eu datblygu
- Cymhwyster a gallu preswylwyr i gymryd rhan
- Cyflawni ymrwymiad a chynnal y prosiectau
- Diffyg llety fforddiadwy
- Tenantiaid heriol sy'n amharu ar gydlyniant cymunedol

Mae mesurau i gyflawni'r deilliannau hyn yn cynnwys:

- Gardd Gymunedol/Cynlluniau Rhandir
- Digwyddiadau Natur er budd Iechyd yn cynnwys teithiau i fannau fel Cronfa'r Brenig a gweithgareddau fel gwehyddu, gwylio'r sêr a byw yn y gwyllt
- Aml-adrannau yn mynd i'r afael â 'safleoedd dolur llygad' yn ffurfio rhan o'r Cynllun Cyflawni Cartrefi Gwag
- Adolygu ardaloedd man gwyrdd ystâd y Cyngor i sefydlu pa gyfleusterau sydd eu heisiau a'u hangen yn yr ardal.
- Gwelliannau amgylcheddol wedi eu trefnu ochr yn ochr gyda thenantiaid
- Partneriaeth Rheoli Cymdogaeth Gorllewin y Rhyl wedi'i sefydlu i ddarparu dull cydlynol i unrhyw faterion yn yr ardal wrth iddynt ddatblygu
- Mae Un Llwybr Mynediad at Dai (SARTH) yn sicrhau bod ceisiadau ar gyfer tai cymdeithasol yn derbyn sylw mewn dull cyson ar draws y Sir ac yn diwallu angen o ran tai yn yr ardal
- Mae SARTH hefyd yn blaenoriaethu ceisiadau ac yn darparu cefnogaeth a chyngor i gynorthwyo pobl gyda'u dewisiadau tai
- Mae adolygiad o stoc dai Sir Ddinbych i gael ei chynnal, i weld os yw'r llety yn parhau i ddiwallu angen o ran tai neu a ddylid ail-ganolbwyntio ac o bosibl hyd yn oed ailddatblygu.

Strategaeth Dai a Digartrefedd Sir Ddinbych

Crynodeb 2021 – 2026

Prif Gamau Thema Chwech

1. Gweithredu Strategaeth Cynhwysiant Preswylwyr
2. Adolygu SARTH
3. Datblygu polisi rhent 5 mlynedd
4. Gweithio gyda'r heddlu, landlordiaid cymdeithasol cofrestredig a phartneriaid eraill ar reoli cymdogaeth y canolbwyntir arno yng Ngorllewin y Rhyl.